

Een STREEPJE voor

De betekenis van verkeerstekens op het wegdek

Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Gelderland

Wat betekenen al die strepen toch?

In Gelderland verplaatsen zich dagelijks miljoenen personen lopend, fietsend en rijdend in het verkeer. Om ervoor te zorgen dat dit vlot en veilig gebeurt, hebben we verkeersregels en verkeerstekens met elkaar afgesproken.

Verkeers**regels** geven aan hoe je je **in het algemeen** in het verkeer dient te gedragen. Bijvoorbeeld dat je rechts moet rijden, links moet inhalen en bij het afslaan tegemoetkomend verkeer voor moet laten gaan.

Verkeers**tekens** geven aan wat er op **specifieke plaatsen** van je wordt verwacht. Zo vertelt het verkeersbord hiernaast dat je

voorrang moeten verlenen.

Verkeersborden zijn dus verkeerstekens. Maar er zijn ook verkeerstekens die op het wegdek zijn aangebracht in de vorm van markering of belijning. Veel weggebruikers blijken moeite te hebben met het onderscheid en de juiste betekenis van al deze markeringsvormen.

Omdat onduidelijkheid bij de weggebruiker niet goed is voor de verkeersveiligheid, hebben we deze folder gemaakt. We zetten hierin de belangrijkste verkeerstekens op het wegdek op een rijtje.

Enkele doorgetrokken asstreep: niet inhalen.

Dubbele doorgetrokken asstreep: niet inhalen.

De doorgetrokken streep: overschrijden meestal verboden

Een doorgetrokken streep mag je doorgaans niet overschrijden. Een uitzondering is de spitsstrook, die je op de autosnelweg kunt tegenkomen. Wanneer de spitsstrook open is, dan mag je de doorgetrokken streep tussen spitsstrook en rijstrook wél overschrijden. Je kunt dat zien aan de groene pijl boven de spitsstrook en het opengeklapte bord met pijlen naast de spitsstrook.

Op rijbanen met verkeer in beide richtingen wordt de doorgetrokken streep soms als asstreep toegepast. Je mag daar dan niet inhalen. Datzelfde geldt voor de dubbele doorgetrokken asstreep (twee doorgetrokken strepen vlak naast elkaar). Wanneer echter één van beide strepen onderbroken is, dan mag je vanaf de rijstrook naast de onderbroken streep wel inhalen, maar niet vanaf de rijstrook naast de doorgetrokken streep.

Dubbele asstreep, waarvan één onderbroken is: inhalen mag vanaf deze kant, niet vanaf de andere kant.

Als de spitsstrook open is mag je de doorgetrokken streep wél overschrijden.

De fietsstrook: alleen geldig met fietssymbool

Je ziet ze steeds vaker, die stroken langs de rijbaan, waarvan vooral fietsers gebruik maken. De meeste weggebruikers spreken – soms onterecht – van fietsstroken.

Want dat is lang niet altijd het geval. **Het is alleen een fietsstrook, wanneer op de strook het fietssymbool is aangebracht.**

Stroken zonder dat symbool hebben wettelijk geen enkele status. Auto's mogen erop rijden, stilstaan en parkeren. De strook biedt niet meer dan de suggestie van een fietsstrook. Waarschijnlijk komt daar de naam suggestiestrook vandaan.

Wanneer het fietssymbool wel is aangebracht, verandert de betekenis van de strook drastisch. **Met de auto mag je niet op en langs de strook stilstaan of parkeren.**

Wanneer de streep tussen de strook en het andere rijbaangedeelte doorgetrokken is, mag je met de auto of op de bromfiets zelfs helemaal niet op de fietsstrook komen. Is de streep onderbroken dan mag dat wel, mits je daarbij de fietsers niet hindert. Overigens mag je als fietser de fietsstrook wel verlaten, bijvoorbeeld om in te halen.

Vaak heeft de fietsstrook een kleur, meestal rood. Daarmee worden weggebruikers extra attent gemaakt op de aanwezigheid van de fietsstrook. De kleur bepaalt echter niet de wettelijke status van de strook, het gaat om het symbool: een fietsstrook is alleen een fietsstrook als er een fiets op staat!

Goed vormgegeven fietsstrook.

Een busstrook voor bussen van het openbaar vervoer (lijnbus).

De busstrook: alleen voor bussen

Een busstrook is door een doorgetrokken streep gescheiden van de rest van de rijbaan. Op de busstrook staat de tekst: LIJNBUS of BUS. In het geval van LIJNBUS mogen alleen bussen van het openbaar vervoer de busstrook gebruiken. Bij BUS mogen er ook andere bussen (bijvoorbeeld touringcars) op.

Met de auto mag je niet op de busstrook komen en je mag ook niet stilstaan of parkeren op de rijbaan langs de busstrook.

De gemeente kan sommige autobestuurders (bijvoorbeeld van taxi's) ontheffing verlenen, zodat zij toch de busstrook kunnen gebruiken.

Oversteekplaatsen: heb ik hier nu voorrang of niet?

De bekendste oversteekplaats voor voetgangers is de zebra. Wanneer je hier oversteekt, of op het punt staat dat te doen, moeten automobilisten en andere bestuurders je voor laten gaan. Let er overigens wel op dat je die voorrang ook krijgt. Zoek zoveel mogelijk oogcontact met de automobilisten.

Behalve de zebra kom je ook de zogenaamde 'kanalisatiestrepen' tegen. Deze strepen markeren weliswaar een plaats waar je als voetganger kunt oversteken, maar ze heb-

ben geen wettelijke status. Je hebt hier dan ook als voetganger geen voorrang op het autoverkeer en moet wachten tot de weg vrij is. Wanneer je als automobilist aan het verkeer deelneemt is het overigens verstandig om, ook al heb je voorrang, altijd rekening te houden met plotseling overstekende voetgangers. Vooral kinderen kunnen de situatie niet altijd goed inschatten. Pas dus je snelheid aan in gebieden waar je overstekende voetgangers kunt verwachten, ook al er geen zebra ligt.

Zebra: voetgangers hebben voorrang.

Kanalisatiestrepen: voetgangers hebben

Behalve voor voetgangers zijn er ook oversteekplaatsen voor (brom)fietsers. Bijvoorbeeld bij kruispunten of rotondes. Let als fietser vooral op de plaats van de 'haaiantanden'. **Daaraan kun je zien of je voorrang hebt op het autoverkeer.** Wanneer je als fietser voorrang hebt, zal de oversteekplaats meestal ook met 'blok-

strepen' zijn gemarkeerd. Hierdoor valt de oversteekplaats beter op voor de naderende automobilist en wordt de voorrang van de fietser benadrukt. De blokstrepen zijn echter alleen voor verduidelijking. Ze regelen de voorrang niet. Dat doen de haaiantanden.

geen voorrang.

Fietsoversteekplaats met blokstrepen: de haaiantanden regelen de voorrang.

Stilstaan en parkeren: gele en blauwe strepen

Soms kom je op trottoirbanden gele strepen tegen. Wanneer deze streep is **doorgetrokken** mag je met de auto langs dat trottoir **niet**

stilstaan (en dus ook niet parkeren). Is de streep **onderbroken**, dan mag je daar wel even stilstaan (bijvoorbeeld om iemand even te laten uitstappen), maar **niet parkeren**.

Naast de gele streep kennen we ook nog de blauwe streep. Deze wordt gebruikt om parkeerplaatsen aan te duiden, waar je gedurende een bepaalde tijd mag parkeren, mits je daarbij van een parkeerschijf gebruik maakt.

Gele doorgetrokken streep: niet stilstaan.

Gele onderbroken streep: niet parkeren.

Blauwe streep: parkeren met gebruik van parkeerschijf.

De (toekomstige) 60 km/uur weg

- onderbroken kantstrepen
- geen asstrepen

Op een dergelijke weg kun je fietsers, bromfietzers en landbouwverkeer op de rijbaan verwachten.

Hoe hard mag ik hier?

Wanneer je met de auto buiten de bebouwde kom rijdt, kom je veel verschillende maximumsnelheden tegen. Op autosnelwegen mag je meestal 120 km/uur, maar er zijn bepaalde gedeeltes waar je maar 100 km/uur mag. Dan zijn er de autowegen, waar je maximaal 100 km/uur mag. Op de overige wegen mag je meestal 80 km/uur, maar je zult ook steeds vaker 60 km/uur tegenkomen. Nu hebben de meeste weggebruikers er weinig moeite mee om een autosnelweg te herkennen, maar bij de overige (enkelbaans) wegen is dat vaak minder eenvoudig. “Hoe hard mag ik hier? Ben ik nou zo’n autowegbord tegengekomen of niet? Zit ik nu in een 60 km zone of is die inmiddels al weer afgelopen?” Deze ondui-

delijkheid is natuurlijk niet goed voor de verkeersveiligheid en daarom wordt daar de komende jaren wat aan gedaan. Het is de bedoeling dat je straks aan de belijning van een weg kunt zien hoe hard je er mag rijden. Hieronder zijn de toekomstige 60-, 80- en 100-km wegen afgebeeld.

Maar let wel: het duurt nog jaren (!) voor de wegbeheerders alle wegen hebben aangepast. In de tussentijd kun je dus nog allerlei andere vormen tegenkomen. Blijf dus altijd goed op de borden letten.

De (toekomstige) 80 km/uur weg

- onderbroken kantstrepen
- (meestal) doorgetrokken asstrepen

Op een dergelijke weg kom je geen fietsers of bromfietzers op de rijbaan tegen, maar soms wel landbouwverkeer. In dat geval zijn de asstrepen onderbroken.

De (toekomstige) 100 km/uur weg

- doorgetrokken kantstrepen
- doorgetrokken asstrepen
- groene vulling tussen asstrepen

Op een dergelijke weg zul je geen fietsers, bromfietzers of landbouwverkeer op de rijbaan tegenkomen.

De taal van de weg

Veel van de verkeerstekens op het wegdek, die we in deze folder hebben behandeld, hebben een wettelijke betekenis. Ze verbieden of gebieden iets. Andere verkeerstekens op het wegdek dienen voor geleiding en informatie. Ze maken je ergens op attent,

zodat je hierop tijdig kunt anticiperen. Verkeerstekens zijn als het ware de 'taal van de weg'. En als je de taal begrijpt, kun je veiliger aan het verkeer deelnemen. Je vindt hier nog een paar voorbeelden.

Taludstrepen bij verkeersdrempels geven een hoogteverschil aan.

Verdringingspijlen en -vlakken kom je tegen wanneer er een rijstrook wordt beëindigd. Ga tijdig naar de andere rijstrook. Je mag absoluut niet over het verdringingsvlak rijden.

Dicht op elkaar staande asstrepen waarschuwen ergens voor. Ze worden bijvoorbeeld gebruikt bij het naderen van kruispunten, verkeersheuvels of gevaarlijke bochten.

De zigzag markering attendeert je op een komend gevaarpunt.

Fietsers die linksaf willen, kunnen zich hier vóór de auto's opstellen. De auto's moeten het voor de fietsers bedoelde gedeelte vrijlaten.

Behalve voor parkeren wordt de gele streep ook gebruikt voor tijdelijke situaties, zoals bij wegwerkzaamheden.

Op autosnelwegen worden de blokstrepen gebruikt op plaatsen waar verkeer in- of uit kan voegen. Het is toegestaan om naast een blokstreep rechts in te halen.

Het komt wel eens voor dat automobilisten per ongeluk de afrit in plaats van de toerit oprijden. De pijlen en het bord 'ga terug' proberen te voorkomen dat ze spookrijder worden.

Samenstelling: **Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Gelderland**
Postbus 9090
6800 GX Arnhem
www.rovg.nl (hier is ook de folder in pdf te vinden)